

# SORUN söyleyelim

## Sevgili Bilim Çocuk Okurları,

Hepimiz, çevremizde olan bitenleri, canlıların özelliklerini, uzayın derinliklerinde neler olduğunu, besinlerin yararlarını, makinelerin nasıl çalıştığını ve daha milyonlarca konuyu anlamak ve öğrenmek için istek duyarız. İşte, anlamak ve öğrenmek istediğiniz soruların yanıtlarını araştırarak bu köşede yayımlıyoruz. Yanıtını merak ettiğiniz tüm sorularınızı aşağıdaki adrese gönderebilirsiniz.

TÜBİTAK, Bilim Çocuk Dergisi Sorun Söyleyelim Köşesi  
Atatürk Bulvarı No: 221 Kavaklıdere 06100 Ankara

### Sevgili Bilim Çocuk,

Geceleri Ay hilal evresindeyken sanki arkasında bir gölge varmış gibi dolunay şeklinde görünüyor. Bunun nedenini açıklarsanız çok sevinirim.

Sercan Cansu

Celep İlköğretim Okulu/3-C/Çorlu/Tekirdağ

Ay, hilal evresindeyken, yörüngesi üzerinde Güneş ve Dünya'nın arasına yakın bir konumdadır. Bu sırada Ay'ın bize dönük yüzünün büyük bölümü Güneş'ten ışık almaz. Bu sırada, ışık alan küçük bölümü hilal olarak görürüz. Temiz havalarda, Ay'ın Güneş'ten ışık almayan bölümünü de silik bir şekilde görebilmemizin nedeni, Dünya'dan yansıyan Güneş ışığının burayı biraz aydınlatmasıdır.

### Sevgili Bilim Çocuk,

Öğretmenimiz bana bitkilerin kendi besinlerini yapabildiklerini ve yemeye gereksinim duymadıklarını söyledi. Madem yemeye gereksinim duymuyorlar, o zaman neden suyla besleniyorlar? Bana açıklar mısınız?

Ezgi Kapıkaya

50. Yıl Süheyla Artam İlköğretim Okulu/4-A/İstanbul

Bitkilerin de gelişebilmek için beslenmeleri gerekiyor. Bitkilerin fotosentez yoluyla kendi besinlerini üretebilme özellikleri vardır. Bu besinleri üretebilmek için bazı minerallere ve karbon dioksit gereksinim duyarlar. Mineraller

ve karbon dioksit, bitkilerin yapraklarında bulunan kloroplast adlı organellerde ışık yardımıyla birtakım kimyasal işlemlerden geçer ve bitkinin gereksinim duyduğu besin maddelerine dönüştürülür. Bitkilerin besin üretmek için gereksinim duydukları mineraller, toprakta suda çözünmüş olarak bulunur. Bitkiler, topraktaki bu mineralce zengin suyu kökleri yardımıyla alırlar ve besin üretmek için kullanırlar. Karbon dioksitse havadan alınırlar. Fotosentezin yan ürünü olarak oluşan fazla oksijen havaya bırakılır.

### Sevgili Bilim Çocuk,

Bizi elektrik çarptığı halde kuşları neden çarpmaz?

Cihad Şeker

Hulusibey İlköğretim Okulu/4-A/Bingöl

Elektriğin vücudumuza zarar vermesi için, elektriğin vücudumuzdan geçmesi gerekir. Örneğin, elinizle açık bir elektrik kablosunu tutarsanız, elektrik akımı elinizden toprağa doğru hareket eder. Elektrik akımı, geçtiği organlarımızın ısınmasına, yanmasına ve birtakım başka zararlara neden olur. Bu nedenle elektrik çarpması çok tehlikelidir. Bu durum kuşlar için de geçerlidir. Ancak, kuşlar elektrik tellerine konduklarında ayaklarıyla tellerden birine tutunurlar ve toprağa, başka bir tele ya da direğe değmedikleri sürece çarpmazlar. Çünkü, bu durumda vücutlarından herhangi bir elektrik akımı geçmez.

Alp Akoğlu